

Ministru prezidenta Aigara Kalvīša Jaungada uzruna

Labvakar jūsmājās! Latvijā ir tāda tradīcija, ka Vecgada naktī, kad svinības jau rit pilnā sparā, bet vēl ir palikušas dažas minūtes līdz pusnaktij, uz mirkli kļūt nopietniem. Uz mirkli padomāt par Latviju.

Es gribētu parunāt par mērķiem. Šogad, iestājoties Eiropas savienībā un NATO, mēs esam sasnieguši tos mērķus, uz kuriem tiecāmies visus šos gadus. Eiropas savienība un NATO mums kalpoja par atskaites sistēmu, lai lemtu par daudzām citām lietām. Šogad šie mērķi tika sasniegti un daudzi ir apmulsuši, ko darīt tālāk. Kas tagad ir mūsu lielie mērķi? Kur tagad ir jāvīrās valstij? Kāda ir mūsu jaunā vīzija?

No vienas puses atbilde ir ļoti vienkārša – padomāsim, par ko mēs sapņojām uz barikādēm, un pajautāsim, vai viss jau ir sasniegts?

Es neatceros, ka pie barikāžu uguns kuriem mēs būtu runājuši par iestāšanos Eiropas savienībā. Mūsu mērķis bija nevis iestāties Eiropā, bet dzīvot kā Eiropā. Ne jau NATO bija mūsu mērķis. Brīvība un drošība bija mūsu mērķi. Vai šie mērķi ir sasniegti? Vismaz viens noteikti nav. Vēl nav sasniegts mērķis – dzīvot kā Eiropā.

Taču atšķirībā no iepriekšēja perioda mums neviens vairs nesūtīs no ārzemēm konkrētas ceļa kartes, plānus un darba grafikus, kuros būs rakstīts, kas un kā mums ir jāizdara. Eiropas savienība un NATO bija specifiski mērķi. Tie daudzējādā ziņā nāca mums pretī. Tie darīja visu lai mums palīdzētu. Tagad mums būs mērķi, kas paši rokās nedosies. Tagad mums būs mērķi, kuru sasniegšanai ceļa karti neviens cits mūsu vietā neizdomās, un plānu neizstrādās. Situācija ir kardināli mainījusies, un es aicinu jūs visus to saprast. Iepriekšējos 14 gados mēs esam veikuši ceļu no okupētas valsts Padomju Savienības sastāvā līdz dalībai NATO un Eiropas savienībā. Pēc dažām minūtēm lats tiks piesaistīts eiro. 14 gados mēs esam veikuši ceļu, kura nozīmīgumu vēl ir grūti pilnībā apjaust. Tomēr grūtākais kā vienmēr ir priekšā. Jautājums ir, ko mēs spēsim izdarīt nākošajos 14 gados? Tagad mums pašiem ir jārada sava ceļa karte un savs plāns šiem nākošajiem gadiem. Tas nav viegls uzdevums.

Tas nav viegls uzdevums tāpēc, ka mums neder plāns, kas eksistē tikai papīra, mums nav vajadzīga kārtējā darba grupa, kas uzrakstītu šādu papīra plānu. Darba grupu jau pietiek, un papīra plānu ir vairāk, nekā kāds spēj izlasīt. Mums ir vajadzīga stratēģija, kas ir rakstīta nevis uz papīra, bet sirdīs. Lai cik piepacelti tas neskanētu – mums ir vajadzīga stratēģija, kas ir nevis nobalsota kaut kādā darba grupā, bet stratēģija, kas dzīvo tautas dvēselē.

Pēdējos 14 gados mēs esam sasnieguši tiešām daudz. No likumu viedokļa mēs esam moderna valsts. Kaut ko uzlabot valsts pārvaldē var vienmēr, bet lielās lietas ir padarītas. No nodokļu viedokļa mēs esam ļoti konkurētspējīga valsts. Preses brīvība, cilvēktiesības, monetārā sistēma, ekonomiskās brīvības rādītāji – no visiem šiem aspektiem Latvijā ir attīstīta mūsdienīga demokrātija. Ir atsevišķi sektori, kas vēl prasa būtiskus uzlabojumus, bet daudzās jomās mēs pat apsteidzam vecās demokrātijas valstis.

Taču rodas jautājums – ja jau viss ir kārtībā, kāpēc mēs esam visnabadzīgākā valsts Eiropas savienībā? Vēl vairāk – kāpēc mēs esam visnabadzīgākā valsts Baltijā? Kāpēc mēs dzeram lietuviešu pienu, nevis latviešu? Kāpēc igauni pēc dažām aplēsēm mums

ir desmit gadus priekšā? Latvijā par to nav notikusi nopietna diskusija. Vienīgais viedoklis, kas ir izskanējis ir tas, ka visu nelaimju cēlonis ir korupcija. Protams, korupcija ir sērga, ar kuru nežēlīgi jācīnās, bet ar korupciju nevar izskaidrot visu. Ar korupciju nevar izskaidrot to, kāpēc pie mums uz katra stūra ir leišu, igauņu vai norvēģu nevis latviešu veikals. Ar korupciju nevar izskaidrot to, kāpēc mums katastrofāli trūkst jauno zinātņu doktoru. Ar korupciju nevar izskaidrot, kāpēc mums ir tik maz uzņēmēju.

Ir citi iemesli, kāpēc mēs pēdējos gados esam sākuši atpalikt pat no mūsu tuvākajiem kaimiņiem, un šie iemesli nav likumdošanā. Šie iemesli nav meklējami nodokļu sistēmā vai normatīvajos aktos. Šie iemesli ir mūsos pašos. Mūsu savstarpējo attiecību sarežģītajos mezglos, mūsu vērtību sistēmas vājajās vietās. Mums trūkst vienotības un patriotisma. Mūsu nelielajā valstī, vēlēšanās piedalās gandrīz trīsdesmit savstarpēji naidīgu partiju. Reģistrētas ir kādas sešdesmit. Es domāju mums ir laiks padomāt, kāpēc tas tā. Es patiesi ceru, ka šī valdība tieši šajā ziņā būs būtisks pavērsiens Latvijas politikā.

Mums – valdībai ir jārada piemērs. Es ceru mēs esam līdz tam izauguši. Protams, tas nebūs viegli. Viedokļi ne vienmēr sakrītīs. Ne viss vienmēr būs visiem pa prātam. Būs vajadzīga uzticēšanās, nosvērtība un valstiskums, lai saprastu, ka atšķirīgi viedokļi kādā jautājumā vēl nav pasaules gals, lai saprastu, ka piekāpšanās ir neatņemama komandas darba sastāvdaļa. Nebūs viegli, taču ja mums izdosies ar savu piemēru vienot sabiedrību, mazināt neuzticību, tad Latvijai viss būs labi.

Ieslēdziet radio vai televīziju – un jūs dzirdēsiet kā viens latvietis lamā otru. No rīta līdz vakaram. Jūs dzirdēsiet, kā viens latvietis stāsta, ka viņš ir visgudrākais, bet pārējie muļķi. Es domāju tas ir patriotisma trūkums, nevar būt savas valsts patriots cilvēks, kurš visus pārējos savus tautiešus uzskata par muļķkadesām un sliktiem cilvēkiem. Mums trūkst vienotības, mēs esam gatavi palīdzēt jebkuram ārvalstu investoram, kā vien varam, bet mēs nekad nepalīdzēsīm latviešu investoram. Lai ieriebtu citam latvietim, mēs esam gatavi iznest savus strīdus starptautiskos forumos. Mums neatliek laika taisīt savas veikalu ķēdes un savas fabrikas, mums neatliek spēka darbam. Latvieši pārdod savus uzņēmumus pie pirmās izdevības, bet neviens nav pavaicājis, kāpēc tas notiek. Tāpēc, ja man prasītu, kas mums ir jāmaina, es teiktu, vispirms – attieksme. Attieksme vienam pret otru. Mums ir vajadzīga jauna līmeņa vienošanās. Mums ir vajadzīga nākotnes ideja, kas dzīvotu mūsu sirdīs, un kurai mēs patiesi ticētu. Mēs esam maza tauta tāpēc mums ir vajadzīga liela un stipra ideja. Tāpēc mums ir vajadzīga liela un stipra vienošanās. Vienošanās, kas pāraugtu vienotībā.

Kopā mēs iespēsim visu.

Laimīgu jauno gadu!